SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:461

av Boriana Åberg och Gustaf Göthberg (båda M)

Republiken Kinas (Taiwan) deltagande i FN:s underorganisationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska kunna bidra till FN:s underorganisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Fram till 1971 var det Republiken Kina (Taiwan) som hade Kinas plats i FN, inklusive säkerhetsrådet, men sedan dess har öarna varit diplomatiskt isolerade, på grund av blockaden som Folkrepubliken Kina utövar. Republiken Kina (Taiwan) är en välfungerande demokrati med en lagstiftning som utgår från FN:s deklarationer om mänskliga rättigheter. I landet råder full religionsfrihet. Republiken Kina (Taiwan) är det enda landet i Asien som erkänner samkönade äktenskap. Ett annat tecken på att demokratin är stark är att civilsamhället är mycket utvecklat, med en bred flora av idéburna organisationer.

Republiken Kina (Taiwan) gör stora ansträngningar för att bli accepterad av världssamfundet. Trots att landet utestängs från många samarbetsformer så bidrar Republiken Kina (Taiwan) med resurser vid humanitära katastrofer i större utsträckning än många andra länder.

När Ryssland startade invasionskriget mot Ukraina var Republiken Kina (Taiwan) en av de första som fördömde det och skickade humanitär hjälp. Att Republiken Kina (Taiwan) inte fullt ut kan delta på lika villkor i FN:s underorganisationer och relaterade mekanismer är mycket problematiskt. Detta blev extra tydligt under coronapandemin. Trots Republiken Kinas (Taiwans) framgångsrika erfarenheter av pandemihanteringen har inte landet fått tillträde till WHO.

Samarbete mellan världssamfundets medlemmar är nödvändigt för att med kraft kunna arbeta med gränsöverskridande frågor såsom pandemier, konflikthantering,

fredsförebyggande arbete, handel, katastrofinsatser, klimatförändringar, organiserad brottslighet, internationell terrorism med mera.

Det är hög tid att Republiken Kina (Taiwan) ges möjlighet att bidra i världssamfundet. Den utfrysning från gemenskapen i FN som Republiken Kina (Taiwan) i praktiken är utsatt för rimmar väldigt dåligt med FN-stadgan och tanken om alla människors lika värde. Bidragande i nedan nämnda FN-underorganisationer är särskilt angeläget:

WHA

Från 2009 till 2017 var Republiken Kina observatör i World Health Association (WHA), beslutsorganet för Världshälsoorganisationen (WHO). Observatörsstatusen drogs tillbaka efter påtryckningar från Folkrepubliken Kina. Detta är ytterst olyckligt för världshälsan eftersom Republiken Kina (Taiwan), med sin välutvecklade hälso- och sjukvård, skulle kunna bidra med kunskap och erfarenheter. Inkludering av Republiken Kina (Taiwan) i WHO:s möten och mekanismer kommer att förbättra den globala hälsosäkerheten och bidra till att fler åtnjuter den mänskliga rättigheten till hälsa.

UNFCCC

Klimatförändringar påverkar alla länder och måste hanteras genom partnerskap över nationsgränserna. Republiken Kina (Taiwan) är på grund av sin topografi särskilt känslig för svåra väderförhållanden och extremt regn.

Republiken Kinas (Taiwans) ansökan om ett så kallat meningsfullt deltagande i UNFCCC, vilket inte innebär ett fullvärdigt medlemskap, har ständigt mötts med avslag. Detta trots att ett deltagande har välkomnats av många betydande instanser och nationer, däribland USA, Nya Zeeland, Japan och Europaparlamentet.

Interpol

Republiken Kina (Taiwan) var medlem i Interpol i 20 år, men förlorade sitt medlemskap 1984 när Folkrepubliken Kina gick med i organisationen. Taiwans exkludering innebär att landet inte har tillgång till Interpols globala kommunikationssystem I-24/7 eller till brottsdatabaser i realtid.

Inlemmandet av Republiken Kina (Taiwan) i Interpols generalförsamling skulle underlätta bekämpandet av den gränsöverskridande brottsligheten betydligt.

ICAO

Republiken Kina (Taiwan) är en viktig aktör inom global civil luftfart. Beläget på en strategisk plats i Östasien fungerar Taipei Flight Information Region (Taipei FIR) som en central transitpunkt mellan Nordostasien och Sydostasien. Under 2025 hanterade

Taipei FIR över 1,7 miljoner flygningar. Därtill rankades Republiken Kinas Taoyuan International Airport av Airports Council International som den 13:e största i världen vad gäller internationell passagerarvolym och 9:e största för fraktvolym. Det taiwanesiska luftfartssystemet upprätthåller höga säkerhetsstandarder och visar ett tydligt engagemang för hållbarhet, i linje med ICAO:s långsiktiga mål om nettonoll-utsläpp till 2050.

Trots dessa tydliga bidrag är Republiken Kinas (Taiwans) civila luftfartsmyndighet (CAA), som ensamt ansvarar för Taipei FIR, fortsatt utestängd från ICAO:s mekanismer, inklusive tillgång till ICAO:s säkra portal, tekniska möten och realtidsinformation relaterad till flygsäkerhet. Detta utanförskap medför konkreta risker, särskilt i en tid då luftfartssektorn globalt står inför ökande utmaningar såsom klimatförändringar och allvarlig turbulens, vilka kräver snabb samordning och delning av expertis över landsgränser.

Under senare år har ensidiga åtgärder nära Taipei FIR – exempelvis okoordinerade luftrumsjusteringar och militära övningar – stört internationell flygtrafik och inneburit onödiga säkerhetsrisker. Republiken Kinas (Taiwans) CAA har agerat professionellt och effektivt för att upprätthålla säker drift. Ett meningsfullt deltagande i ICAO skulle avsevärt förbättra den gränsöverskridande kommunikationen och samordningen för att hantera dessa utmaningar.

Sverige bör aktivt verka i internationella forum för Taiwans deltagande i WHO/WHA, UNFCCC, ICAO, Interpol samt andra relevanta FN-organ och mekanismer. Där observatörsstatus är möjlig bör Sverige stödja sådana lösningar, och där regelverken kräver andra former av deltagande bör meningsfull medverkan eftersträvas.

Boriana Åberg (M) *Gustaf Göthberg (M)*